Valodas konsultācijas: elektroniskā datubāze

https://valodaskonsultacijas.lv/lv/questions/1054

Jautājums

Vai vārds ***ceturtais*** ir vārda ***četri*** forma?

Atbilde

Tie nav uzskatāmi par viena vārda formām.

Pamata skaitļa vārdi apzīmē abstraktus skaitļus, piemēram, *viens, septiņi, divdesmit trīs*, vai arī priekšmetu un dzīvu būtņu skaitu, piemēram, *viens cilvēks, septiņi rūķīši, divdesmit trīs konfektes*.
Kārtas skaitļa vārdi norāda secību, kādā priekšmeti vai dzīvas būtnes seko cits citam, tos skaitot, piemēram, *pirmais cilvēks, septītais rūķītis, divdesmit trešā konfekte*. Katram pamata skaitļa vārdam atbilst savs kārtas skaitļa vārds: *viens – pirmais, septiņi – septītais, divdesmit trīs – divdesmit trešais*.

Vārdi *četri* un *ceturtais* semantiski ir saistīti, tomēr tie nav uzskatāmi par viena vārda formām. Kārtas skaitļa vārds *ceturtais* ir atvasinājums no pamata skaitļa vārda *četri*.

Avoti

Smiltniece, G. Skaitļa vārds (numerālis). *Latviešu valodas gramatika*. Atb. red. D. Nītiņa, J. Grigorjevs. Rīga : LU Latviešu valodas institūts, 2015, 416. lpp.

Zilgalve, E., Pūtele, I., Pēča, K. Valodas konsultācijas. *Valodas prakse: vērojumi un ieteikumi*. Populārzinātnisku rakstu krājums. Nr. 20. Atb. red. V. Šaudiņa. Rīga : Latviešu valodas aģentūra, 2025, 232. lpp.

© Latviešu valodas aģentūra, 2017